

da bi ga ožgali, se pa katranova plast kmalu odluši. Treba je torej kol na tistem koncu, kolikor ga bode pod zemljo površno ožgati, in predno se ohladi, toliko časa s katranom mazati, dokler oglje še kaj katrana srka. Lesni jesih in pa razpustljivo olje, ki sta v katranu, izpuhtita iz njega, ostali katran pa spremeni se v trdo smolo, katera je za zrak neprodrljiva. Potrebno je to delo izvršiti tudi še nekoliko na mestu kola, ki je ravno nad zemljo, ker ta del najprvo odgnije.

Shramba in pošiljatev cepičev po zimi.

Cepiče, katere rabimo za zimsko cepljenje, narezati jih je precej v jeseni, ko enkrat listje odpade in predno slana pritisne. Te cepiče položimo v senčen kraj ter jih nekoliko zasujemo z zemljo. Kakor hitro se prične močen ponočen mraz, moramo cepiče iz zemlje vzeti, jih po vrstah skupaj zvezati ter jih zaviti v močen papir, ki je s kakim cenim oljem napoljen. Potem zavijmo te cepiče v mah ter jih zakopljimo v drevesnici ali na vrtu na kak kraj, ki je varen pred mišmi. Na ta način ohranimo cepiče skozi celo zimo zdrave in sveže. Noben od teh cepičev se ne pokvari, naj je še tako hud mraz. Olje zoperstoji vsled svoje narave mrazu, zabrani cepičem, da se izsušé, in ne pusti mokrote do cepičev. Tako zavite cepiče je mogoče pošiljati tudi v najhujši zimi kolikor le daleč hočemo. Poslani cepiči pridejo gotovo zdravi na namenjeni kraj, da le niso med tem časom prišli v kak zakurjen prostor. „Obstgarten.“

Kako spoznamo, da so vinograd napadle trtne uši in kje jih najdemo.

Ker je dolenjsko vinarstvo v vedno večji nevarnosti pred trtno ušjo in, kakor čujemo, še celó člani lokalnih komisij največkrat ne vejo, kako trtno uš iskati, zato prijavimo tu času primeren članek gospoda ravnatelja vinarske šole H. Goethe-ja:

Dokler je le posamezen trs napaden od trtne uši, je to v prvem letu in na zunanjih delih trsovih le malo ali celó nič poznati. In ravno zategavoljo je ta mrčes toliko nevaren, kajti v vsakem vinogradu je nekaj trsov, ki poleg drugih v rasti zaostajajo, pred časom žolto listje dobijo, malo rodijo, pa vendar temu ni kriva trtna uš; tudi nihče radi tega ne gre trsom koreninja pregledovat.

Dobro tudi znamo, da zamore takošne prikazni na trsu marsikaj zakriviti: izpita zemlja, velika in dolga moča ali suša, pregloboki ali preplitvi nasad, slabo vzrahljano dno, plesnjivec, slana, uime. Iz navedenih vzrokov nastanejo na trsu prikazni, ki so podobne onim, katere opazujemo, kedar je uš vinsko trto napadla.

Le takrat zamoremo zanesljivo prepričati se, ali imamo v svojem vinogradu trtno uš ali ne, če smo poleti zunanje dele trsove, pozimi pa njegove korenine s povekšalnim steklom pregledali.

Takošno pregledovanje vinogradov dobro opraviti zamore vsak vinogradar, vsak vinčar, kateri je le enkrat trtno uš na trsu videl. Treba mu pa je, da si kupi povekšalno steklo. Potem mora iti gledat, kakošne ima trs najmlajše in najfinejše korenine itd. Mnogokrat zapazimo takoj z golim očesom neke čudne vozlaste oteklina, ki so po korenincah nastale vsled vbadanja trtne uši. Kedar takošnih oteklin kaj zagle-

damo, smemo precej zanesljivo sklepati, da je trs ušiv, čeravno se nahajajo ušivi trsi tudi brez oteklin. Najloži po tem načinu pregledujemo trsove meseca julija, avgusta in septembra, kedar so trtne uši na najzgornejših korenincah.

Se ve da ni zadosti trsu pregledati eno korenino ali korenine samo od ene strani. Velikoveč treba je trs okolo in okolo odkopati in vse korenine pregledati. Le tako je mogoče kaj zanesljivo resničnega povedati.

Pogosto se zgodi, da sumljivi trs nima nobenih uši, med tem, ko so njegovi na videz zdravi sosedi polni tega mrčesa.

Zatoraj je prav težko, popolnem za gotovo izreči: ta ali uni trs nima uši, ako smo en del njegovih korenin bili pregledali. Prav nemogoče je pa o večjem številu trsov ali o celém vinogradu reči, da je brez trtnih uši, ako smo posamesne trse, tu pa tam kate-rega, za pregledovanje izbrali, in še morebiti pri teh le nekatere korenine preiskali.

Tako imenovana „uradna pregledovanja“, na povedani način storjena, nimajo toraj nobene vrednosti, zlasti tam ne, kjer je v okolici uže mnogo gnjezd trtne uši. Tukaj je omenjeno pregledovanje še prav nevarno, ker pregledovalci trtno uš lahko dalje zatepejo in jo spravijo v vinograde, kjer nje še niso imeli, kajti mnogo skušenj nam je uže pokazalo, da so pregledovalci trtno uš na obleki, z obutalom, z orodjem prenesli v takošne vinograde, ki so bili trtne uši še popolnoma prosti.

Kjer so trtne uši uže bolj kakor leta dni ugnjezdene, ondi zamore posestnik to zanesljivo spoznati, kajti napadeni trs žene v drugem in tretjem letu svoje ušivosti odviše kratke, slabotne mladike z revnimi listki, kateri so sključeni, zaviti, bolehave, ter kmalu žolti postanejo; kabernkov je malo, ki le nepopolno in revno v grozdiče gredó, sploh celi trs kaže, da mu nekaj brani živeti in rasti. No, in tisto nekaj so trtne uši na njegovih korenincah. V četrtem letu mu segnjijejo korenine popolnem, če se trs ni prekopal ali če se mu ni dobro pognojilo. Naposled se ves trs posuši.

Kakor umirajočega človeka, tako zapustijo tudi trtne uši trs še poprej, kakor se popolnoma posuši. Napadejo pa sosedne najbližnje trse. Zato vidimo, da se trtnih uši gnjezda dalje širijo v okrogu. Izsesano trsove uši zapuščajo in se dalje selijo na tisto, ki je še zdravo, da najdejo zadostne hrane, katere jim je na starem selu bilo zmanjkalo.

Od starega gnjezda zapazimo kmalu bliže ali dalje novih ušnih gnjezd, kamor je mrčes bil zatepen po krilatih ušéh. Tako se širi trtna uš iz prvega gnjezda vedno dalje in naposled ugonobi ves vinograd, cele vinske gorice pa še nimamo sredstva, s katerim bi mogoče bilo to zabraniti. Kedar preiskujemo vinograde zavoljo trtne uši, treba je najpoprej iti gledat nasadov z novim trsovm, katero smo si bili od inod omislili, morebiti iz kraja, kjer trtna uš razsaja, kajti verjetno je, da smo s trsovm vred tudi trtno uš dobili.

Gospodarske izkušnje.

Skupna setev zimske in jare rži.

Neki holštajnski kmetovalec piše o skupni setvi zimske jare in rži to-le: Z zimsko ržo obsejana njiva bila je spomladi tako redko obrastena, da sem mislil

to ozimino podorati. Prijatelj me je pregovoril to opustiti ter mi svetoval raje sejati med redko ozimino jaro rž. Jaz sem to storil ter potem njivo povaljal. Jara rž je prav dobro izkalila in njiva, ki je bila sicer gledé slame zeló različna, bilo je pa gosto zarastena. Na hektarji pridelal sem 18 ton, med tem, ko so druge njive obdelane le z jaro ržjo, dale k večemu 11 ton. Tam, kjer je bila njiva ob enem posejana z jaro ržjo, ostala je njiva brez plevela.

Redilna vrednost divjačine.

Beljakovina je sestavni del mesa, ki je gledé redivnosti največ vredna mimo drugih sestavin. V 100 kilogramih volovskega mesa dobili so učenjaki vsled preiskavanja 20 kilogramov beljakovine, v ravno toliko kilogramov telečjega mesa 19 $\frac{1}{2}$, koštrunovega mesa 16 $\frac{1}{2}$, svinjine 16, jerebičnega mesa 25 in zajčjega mesa 23 $\frac{1}{2}$ kilogramov beljakovine.

Rake celi teden žive ohraniti.

Ako hočeš rake dalje časa brez vode žive ohraniti, poglej vsacega raka posebej, ali je čvrst ali ne; klavrne precej odstrani. Takih rakov ne deni v lonec ali pa v zaboj, ampak v primerno košaro (cajno), potresi jih s pšeničnimi otrobi, pokrij jih s koprivami, deni na košaro pokrov in postavi jih v hladen prostor.

Prešičem zabraniti glodanje lesa.

Ako imajo prešiči v želodcu preveč kisline, skušajo si jo s tem odpraviti, da glodajo les. Vsled tega obglodajo v svinjaku korita, vrata itd. Obglodavanje pa precej pusté, ako jim denemo med krmo nekoliko fino stolčene krede.

Ozebljine odpraviti.

Kdor ima ozebljino, vé, kako je neprijetna, bodisi da srbí ali pa bolí. Hamburški zdravnik dr. Klony rabi proti ozebljini sledeče: Ozebljina je z mlačno žajfnato vodo sprati in potem namazati z mazilom, ki obstojí iz enakih delov Ammonium sulfoidithyolicum in terpentinovnega olja; na to je djati vato in bolečina ali pa srbenje neki precej preneha. Mazilo napravijo na zahtevanje v lekarni.

Razpokane roke in ustne ozdraviti.

Izvrstno sredstvo za razpokane roke in ustne je sledeče: Vzemi mašanckerjeva jabolka (okoli Ljubljane imenujejo jih gambovce), razreži jih s kožo vred v drobne kosce, a odstrani peške in trdo osredje; razreži tudi tako rozine. Potem vzemi od vsacega 4 lote in peci to v loncu s pol funtom nesoljenega surovega masla in 4 loti rumenega voska. Ves čas pa dobro mešaj to zmes. Kedar kapljica te zmesi, ki pade na žarečo oglje, ne scvrči več, potem odstavijo jo od ognja. To mazilo stisni skozi kako ruto v čisto, najbolje v deževno vodo, da se ohladi in strdi in imel bodeš čudežno sredstvo proti imenovani bolezni.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dné 5. decembra 1886.

Seji predseduje družbeni podpredsednik Jos. Fr. Seunig, navzoči so bili gg. odborniki: Detelja, Goll, Kastelic, baron Lazarini, Lenarčič, Murnik, dr. pl. Wurzbach in tajnik Gustav Pirc.

Gozdarski odsek se konstituje ter voli svojim predsednikom gosp. deželnega nadzornika za gozde W. Golla.

Glavni odbor sklene, poprašati vse podružnice za njih mnenje o škodi, kojo naredijo divji golobje ter zajci, da bode potem vkrenil primerne korake za varstvo kmetijstva.

Tajnik poroča, da sta le dve podružnici odgovorili na vprašanje zastran nove kupčijske pogodbe, ki jo ima država skleniti z nemško in laško.

Podpredsednik gosp. J. Fr. Seunig in tajnik G. Pirc predlagata, prositi deželni odbor, da dovoli podpore za živinske razstave, zlasti v oddaljenih okrajih, tem bolj, ker je c. kr. ministerstvo izreklo, da v prihodnje ne bode dalo več podpore k stroškom taci razstav. Predlog se sprejme, in sicer s spremembo, nasvetovano po gospodu dež. odborniku Detelji, da se prošnja odda deželnemu zboru.

Ker je ograja okolo družbenega posestva tako slaba, da je treba kmalu nove, sklene odbor na predlog tajnika, polagoma nadomestiti to ograjo z novo močno iz pocinjene žične mreže obstoječo ograjo, koja bode stala z vsem vred vsak meter 1 gold. 70 kr. in bode 2 metra visoka.

Učna sredstva bivše živinozdravniške šole (anatomični preparati in živinozdravniški instrumenti), koje je gospod dr. vitez Bleiweis v podkovski šoli za nepotrebne spoznal, glavni odbor sklene iz inventara odstraniti. Na predlog tajnika Pirca podariti je učna sredstva dolenski kmetijski šoli na Grm, in sicer po predlogu gospoda cesarskega svetnika Murnika, naj tudi stroške pošiljatve pokrije družba.

Na predlog tajnika izdelati je službena pogodba med družbo in podkovskim učiteljem g. Schlegelnom. Predlog je sprejet.

Tajnik Pirc poroča: Gledé na to, da bode prihodnjo zimo pomanjkanje krme skoraj gotovo še večje kakor pretečeno zimo, zlasti bode manjkalo slame, zato bode cena slami zeló visoka. Sedaj je cena slami uže za nov cent 2 gold. 70 kr., kar je neprimerno veliko, posebno, ker je mogoče, od drugod dobiti cenejo slamo. Vsled tega predlaga tajnik Pirc: Kmetijska družba skusi naj posredovati nakup slame iz Ogerske ali Hrvatske za kranjske živinorejce, kakor je to storila c. kr. kmetijska družba v Celovcu, ki si je zagotovila slamo za pozno zimo metrični cent pod 2 gold. 50 kr. do 2 gold. 60 kr., in sicer franko postavljeno na kolodvore koroških železnic.

Predlog g. tajnika se sprejme in tajništvu naloži primerno ukreniti.

C. kr. kmetijsko ministerstvo je gosp. A. Dermelju v Boštanju priznalo premijo v znesku 100 gold. za ameriško sadno sušilnico, katero je imenovani gospod izdelal. Premija bila je gosp. Dermelju vsled razpisa obljubljena.

Gospod profesor Franke v Kranji prosil je pri c. kr. kmetijskem ministerstvu podpore za ribjo valilno hišo, ki jo meni napraviti v Trbojah pri Kranji. C. kr. kmetijsko ministerstvo odstopilo je prošnjo kmetijski družbi v poročanje. Na predlog poizvedeb priporoča tajnik Pirc prošnjo gosp. prof. Frankeja ministerstvu priporočiti. Ko je gospod gozdarski nadzornik Goll to prošnjo še posebno toplo priporočal, glavni odbor predlog tajnika sprejme.

Na podlagi poročil ribškega društva sklene odbor izplačati državno podporo imenovanemu društvu v znesku 50 gold.

Gospod Kastelic predlaga, da se obrne odbor na c. kr. ministerstvo kmetijstva zarad podpore za nakup